Бүтүн өлкәләрин пролетарлары, бирләшин!

ӘДӘБИЈЈАТ вә ИНЧӘСӘНӘТ

1983
Нөмрә 8
Апрел № 14 (3545)

Азәрбајҹан јазычылар иттифагы вә Азәрбајҹан ССР мәдәнијјәт назирлијинин органы

Орган Союза писателей Азербайджана и министерства культуры Азербайджанской ССР.

1934-ҮҮ илдән чыхыр. ● Гијмәти 10 гәпик.

Рајонумузун абидәләри

Кәлбәчәр рајону әразисиндә әһәмијјәтли тарихи абидә аз дејил. Гала бојну,Ләһ галасы, Чомәрд галасы, Ашыг Әләскәр дәјирманы вә башгалары...

Ләһ галасы орта әср абидәсидир; Сејидләр советлијинин әразисиндә «Ганлы кәнд»ин ики-үч километрлијиндә, галын мешәликлә әһатә олунмуш һүндүр гајанын үстүндәдир. Гала дејиләнә көрә мүдафиә мәгсәдилә тикилмишдир; диварынын галынлығы бә'зи јерләрдә 2 метрә чатыр. Заманын сынагларындан чыхмыш тикинти әзәмәтини индијәдәк сахлаја билмишдир.

Бир нечә һиссәдән ибарәт олан галанын тикинтисиндә бөјүк вә агыр дашлардан истифадә едилиб. Бу дашларын елә һүндүр гајанын башына нечә, нә үчүн галдырылмасы тәәччүб вә һејрәт доғурур. Тәәссүфлә гејд еләјәк ки, бура бахымсыздыр, мүһафизә олунмур. Әһали арасында мүхтәлиф әфсанәләрин јаранмасына сәбәб олан гала инди «гызылахтаранлар»ын һүчумларына мә'руз галмышдыр, кетдикчә дашы-дивары сөкүлүр вә абидә әзәмәтини итирмәкдәдир. Бизчә,Ләһ галасы мәдәнијјәт абидәси кими дөвләт тәрәфиндән горунмаға лајигдир. Галанын тәдгиги халгымызын орта әср һәјат тәрзи, мәдәнијјәти һаггында мараглы сәһифәләрин ачылмасына аз-чох көмәклик еләјә биләр.

Һаггында сөһбәт ачмаг истәдијим абидәләрдән бири дә Ашыг Әләскәр дәјирманыдыр. ДәјирманЛәһ вә Чәмилли чајларынын бирләшдији јердә Ганлыкәнд вә Ејлазлар кәндләринин арасында јерләшир. Дејиләнә көрә, дәјирман мәшһур халг сәнәткары Ашыг Әләскәриндир. Инди дәјирманы бир гоча ишләдир. Јахшы јаддашы олан гоча ашыгын дејишмәләрини, гошма вә тәчнисләрини әзбәрдән билир. Дејир ки, «Әләскәр бабам һәмишә әлини белинә гојуб палыд агачы кими дурарды...». Дәјирманчынын дедијинә көрә, дәјирманын бу ики кәндин арасында тикилмәсинин сәбәби дә вармыш. Гәдимдә кәндләрин арасында тез-тез ган давасы дүшүрмүш. Ел арасында бөјүк һөрмәт вә нүфуза малик олан Ашыг Әләскәр әдавәтә сон гојмаг үчүн дәјирманы ики кәндин арасында тикдириб. Дәјирман тикилән күндән һәр ики кәндин адамлары кәлиб биркә дән үјүдүр, әдавәтә сон гојмалы олурлар. Ел ағсаггалынын башы үстүндән күллә атмаға, бөјүк сәнәткарын сөзүнү јерә салмаға һеч ким чәсарәт еләјә билмәзмиш.

Дәјирманчы дејир ки, билмирәм бу дәјирманын талејі нечә олачаг? Нә көрүрсәнсә һамысы Әләскәр кишинин гојуб кетдији кимидир, һеч бир шеј артырыб-әскилтмәмишик, олдуғу кими сахламышыг...

Бу барәдә истәр-истәмәз фикирләшмәли олурсан. Көрәсән бөјүк ел сәнәткарынын адыны әбәдиләшдирмәк үчүн бу гәдим дәјирманы горујуб мүһафизә етмәк, ону музејә чевирмәк мүмкүн дејилми?

Илһам БАХЫШОҒЛУ,
ичтимаи мүхбир.